

ЗВІТ

про підсумки виконання Програми економічного та соціального розвитку міста Харкова, які відносяться до компетенції Департаменту адміністративних послуг та споживчого ринку за 9 місяців 2023 року

Розділ I «Адміністративні послуги».

З метою забезпечення життєдіяльності міста, виконання завдань, пов'язаних із забезпеченням доступу громадян до отримання адміністративних послуг з 18.05.2022 продовжує роботу Центр надання адміністративних послуг м. Харкова та його одинадцять територіальних підрозділів (далі – ЦНАП м. Харкова).

Основні проблеми галузі:

- відсутність спеціального обладнання в окремих ЦНАПах м. Харкова для забезпечення автономної роботи в умовах блекауту;
- призупинення обслуговування відвідувачів у ЦНАП м. Харкова під час повітряної тривоги;
- необхідність цифровізації максимальної кількості адміністративних послуг на держаному рівні, відсутність єдиного підходу до запровадження е-послуг, запровадження електронних послуг на різних порталах органів влади, з різними інтерфейсами, стандартами та засобами е-ідентифікації.

Шляхи розв'язання проблем:

- повне припинення бойових дій на території Харківської міської територіальної громади;
- надання повного спектру адміністративних послуг без обмежень;
- поновлення надання адміністративних послуг поза межами ЦНАП м. Харкова окремим категоріям громадян міста;
- розширення мережі центрів надання адміністративних послуг в форматі «Прозорий офіс»;
- вдосконалення каналів комунікації із суб'єктами звернень.

Станом на 01.10.2023 громадяни мають можливість отримати в ЦНАП м. Харкова 211 видів адміністративних послуг та цей перелік постійно розширюється.

У звітному періоді до ЦНАП м. Харкова за отриманням адмінпослуг послуг зафіксовано 565562 звернення, в тому числі прийнято 200912 адміністративних справ, надано безпосередньо адміністраторами у ЦНАП м. Харкова 171496 консультацій та видано 193154 готових результатів адміністративних послуг.

Для якісного надання адміністративних послуг дуже важливий постійний *зворотний зв'язок зі споживачами* послуг, що дозволяє знаходити методи поліпшення різноманітних сервісів. За період січень-вересень 2023 року надано 158670 консультацій суб'єктам звернень з питань надання адмінпослуг через Call-центр за допомогою голосових каналів зв'язку.

Також, за аналізований період 2023 року адміністраторами опрацьовано 13446 електронних звернень, які надійшли через комунікаційні канали ЦНАП м. Харкова, а саме: соціальну мережу Facebook, месенджер телеграм та електронну пошту.

У звітному періоді 2023 року в ЦНАП м. Харкова продовжено надання певних послуг, які обумовлені часом:

- прийом повідомлення від власників житла про безоплатне розміщення внутрішньо переміщених осіб. Власники житлових приміщень, які тимчасово безоплатно розміщують внутрішньо переміщених осіб, можуть отримати компенсацію витрат на комунальні послуги;

- реєстрація інформаційного повідомлення про пошкоджене та знищене нерухоме майно внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією Російської Федерації, подання якого передбачено постановою Кабінету Міністрів України від 26.03.2022 № 380.

У звітному періоді прийнято 1758 повідомлень про безоплатне розміщення внутрішньо переміщених осіб та 1760 інформаційних повідомлень на пошкоджене майно.

З 16.01.2023 фахівцями Благодійного фонду «Право на захист» – офіційного партнера Управління Верховного комісара ООН у справах біженців відновлено прийом заяв в ЦНАП м. Харкова на отримання грошової допомоги від мешканців міста та області, що постраждали від воєнних дій, перемістилися або вже повернулися до своїх домівок. З 16.01.2023 на отримання грошової допомоги в ЦНАП м. Харкова зареєстровано 8150 заяви.

24.02.2023 ЦНАП м. Харкова відвідала делегація на чолі з Верховним комісаром ООН у справах біженців. Почесні гості ознайомилися як з роботою ЦНАП м. Харкова, так й з організацією прийняття заявок на грошову допомогу фахівцями благодійного фонду «Право на захист» та високо оцінили прагнення міської влади об'єднати зусилля задля допомоги постраждалим внаслідок бойових дій.

Наприкінці грудня 2022 року було поновлено реєстраційні послуги. У звітному періоді 2023 року прийнято 69343 справи на проведення реєстрації/зняття з реєстрації місця проживання та актуалізації даних.

Одними з затребуваних адміністративних послуг є паспортні послуги, які необхідні для одержання зручних, швидких та прозорих державних електронних послуг для громадян і бізнесу.

З 02.01.2023 в п'яти територіальних підрозділах ЦНАП м. Харкова поновлено надання громадянам адміністративних послуг з оформлення і видачі паспорта громадянина України з безконтактним електронним носієм та паспорта громадянина України для виїзду за кордон, а також одночасне оформлення ID-картки та закордонного паспорта.

З 05.05.2023 ще в одному терпідрозділі ЦНАП м. Харкова Індустріального району з'явилася можливість оформити біометричні документи.

Також, з 14 липня 2023 року відновлено оформлення паспортних документів в терпідрозділі ЦНАП м. Харкова Новобаварського району.

З 15 вересня 2023 року проводиться тестування робочих станцій для надання паспортних послуг у Центральному відділі ЦНАП м. Харкова.

За звітний період на послуги з оформлення паспортних документів зареєстровано 22051 справа.

Для забезпечення більш якісного сервісу громадянам при отриманні послуг з державної реєстрації (перереєстрації) транспортних засобів та видачі (обміну)

посвідчення водія наприкінці лютого 2023 року отримано сучасне обладнання для надання вказаних послуг.

З 13 березня 2023 року поновлено прийом документів на отримання адміністративної послуги для водія «Обмін або видача в зв'язку з втратою (викрадення) посвідчення водія на право керування транспортними засобами (без складання іспиту)» у Центрі надання адміністративних послуг м. Харкова, Регіональному центрі послуг та територіальному підрозділі ЦНАП м. Харкова Шевченківського району. За звітний період прийнято 894 заяви. Наразі проводяться технічні роботи з налагодження та встановлення обладнання нового покоління для запуску послуги в територіальних підрозділах ЦНАП м. Харкова Київського та Немишлянського районів.

З 03.02.2023 в Регіональному центрі послуг фахівцями Головного управління Державної податкової служби у Харківській області відновлено надання консультацій та послуг у відповідній сфері.

07 лютого 2023 року підписано Меморандум про співробітництво між Харківською міською радою та Східним міжрегіональним управлінням Міністерства юстиції щодо надання певних послуг у сфері державної реєстрації актів цивільного стану.

Крім цього, 04 вересня 2023 року підписано додаткову Угоду до Меморандуму про співробітництво між Харківською міською радою та Східним міжрегіональним управлінням Міністерства юстиції щодо розширення надання послуг через ЦНАП м. Харкова у цій сфері.

Проводиться щоденний моніторинг звернень до ЦНАП м. Харкова щодо послуги «Відновлення». З 18 травня 2023 року надійшло 11459 звернень щодо отримання консультацій стосовно зазначеного питання. Основні проблемні питання: відсутня реєстрація житла в ДРРП (Державний реєстр речових прав) (44,3% звернень), відсутній відповідний гаджет для встановлення додатку ДІА (17,6% звернень). Адміністраторами ЦНАП м. Харкова надано допомогу 922 заявникам стосовно встановлення застосунку ДІА.

Враховуючи, що адміністратори ЦНАП м. Харкова (Гімназійна набережна, 26) та Регіонального центру послуг (проспект Тракторобудівників, 144) мають практичний досвід роботи в ДРРП та за необхідності можуть виконувати функції фронт-офісу, з 06.06.2023 у зазначених центрах розпочато прийом заяв у сфері державної реєстрації. Наразі зареєстровано 481 заяву.

З 26 вересня 2023 року Північно-Східним міжрегіональним управлінням лісового та мисливського господарства відновлено послуги у сфері лісового господарства, а саме:

видача посвідчення мисливця;

видача дубліката посвідчення мисливця;

видача дубліката щорічної контрольної картки обліку добутої дичини і порушень правил полювання;

видача щорічної контрольної картки обліку добутої дичини і порушень правил полювання.

На виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.05.2014 № 523-р «Деякі питання надання адміністративних послуг через центри надання адміністративних послуг», з метою розширення переліку адміністративних

послуг органів виконавчої влади та адміністративних послуг, що надаються органами місцевого самоврядування у порядку делегованих повноважень, які є обов'язковими для надання через центри надання адміністративних послуг, підготовлено в новій редакції проект розпорядження міського голови «Про затвердження переліку послуг, які надаються через Центр надання адміністративних послуг м. Харкова та його територіальні підрозділи». Наразі зазначений проект розпорядження проходить процедуру узгодження.

30.05.2023 виповнилося 12 років роботи ЦНАП м. Харкова.

За цей час адміністраторами надано близько 7,5 мільйона адміністративних послуг та збільшено в 3 рази їх кількість, впроваджено нові технології, реалізовано різні цікаві проекти. Результатом цього є визнання ЦНАП м. Харкова та наших сервісів одними з найкращих в Україні.

Широкомасштабна війна в Україні кидає багато викликів усім українцям.

Задля підтримки ментального здоров'я адміністраторів ЦНАП м. Харкова, подолання психологічних наслідків війни та підвищення обізнаності про стрес організовано тренінги з фахівцями Служби турботи про психічне здоров'я благодійного фонду «Право на захист».

Таке спілкування сприяє підвищенню мотивації до роботи в екстремальних ситуаціях, допомагає значною мірою знизити стресовий поріг. Співпрацю за цим напрямком планується продовжити і в майбутньому.

Також, з 19 червня 2023 року для вирішення проблемних питань постраждалих від російської агресії громадян в Регіональному центрі послуг (проспект Тракторобудівників, 144) працює перший кабінет психосоціальної та юридичної підтримки. Психологічна та правова допомога надається за участі Благодійного фонду «Право на захист» безоплатно.

В умовах воєнного стану кожен повинен знати основні правила поведінки та дій у таких умовах. В ЦНАП м. Харкова за домовленістю з керівництвом ГУ ДСНС України у Харківській області проведено практичний інструктаж з адміністраторами, як діяти при виявленні вибухонебезпечних предметів та оголошенні повітряної тривоги.

З 06.09.2023 адміністраторами ЦНАП м. Харкова взято участь у чотириденному онлайн тренінгу «Основи самопомочі та допомоги ближньому в кризових ситуаціях», який проводився практичним психологом, тренеркою асоціації неурядових організацій Ізраїльської коаліції травми.

09.09.2023 на платформі Zoom в рамках міжнародного проекту «PROSTO. Підтримка доступності послуг в Україні» адміністраторами ЦНАП м. Харкова взято участь у вебінарі «Базові правила безпечної роботи ЦНАП».

14.09.2023 для адміністраторів ЦНАП м. Харкова всеукраїнською асоціацією органів місцевого самоврядування «Асоціація об'єднаних територіальних громад» проведено учбовий вебінар на тему: «Надання послуг ветеранам. Особливості реалізації проекту «Я-Ветеран».

19.09.2023 на платформі Zoom в рамках міжнародного проекту «PROSTO. Підтримка доступності послуг в Україні» адміністраторами ЦНАП м. Харкова взято участь у вебінарі «Огляд механізмів надання компенсації за пошкоджене та зруйноване майно».

21.09.2023 адміністраторами ЦНАП м. Харкова переглянуто освітній серіал «Обережно! Кібершахраї» на платформі «Дія. Освіта», пройдено відповідне тестування та отримано спеціальні сертифікати.

29.09.2023 представниками Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції проведено онлайн навчання для адміністраторів ЦНАП м. Харкова щодо особливостей надання адміністративних послуг в сфері державної реєстрації актів цивільного стану.

Розділ II «Розвиток підприємництва і ринкової інфраструктури».

З метою створення сприятливих умов для розвитку малого і середнього підприємництва, забезпечення його конкурентоспроможності та підвищення ролі у вирішенні завдань соціально-економічного розвитку міста, рішенням 16 сесії Харківської міської ради 7 скликання від 08.11.2017 № 834/17 затверджена Програма підтримки розвитку підприємництва у м. Харкові на 2018–2027 роки (зі змінами) (далі – Програма).

Основні заходи Програми спрямовані на створення сприятливих умов для здійснення підприємницької діяльності, спрощення процедури видачі документів дозвільного характеру суб'єктам підприємництва, недопущення прийняття економічно недоцільних та неефективних регуляторних актів, удосконалення ресурсної та інформаційної підтримки суб'єктів підприємництва, розширення сучасної мережі об'єктів інфраструктури підтримки підприємництва, створення сприятливого інвестиційного клімату в місті.

Фінансування окремих заходів Програми здійснюється за рахунок коштів бюджету Харківської міської територіальної громади.

У 2023 році з бюджету Харківської міської територіальної громади виділено 570 200 грн на фінансування таких заходів Програми:

- пункт 2.2.4. «Підтримка вебсайту «Підприємництво та споживчий ринок міста Харкова» – 470 200 грн;

- пункт 2.3.1 «Часткова компенсація відсоткових ставок за кредитами, що надаються на реалізацію бізнес-проектів суб'єктів малого та середнього підприємництва міста Харкова» – 100 000 грн.

З метою забезпечення умов та підтримки розвитку підприємництва протягом 9 місяців 2023 року реалізовувалися такі основні заходи Програми.

Відповідно до пункту 1.1.1 Програми «Відстеження результативності регуляторних актів, які регулюють діяльність суб'єктів господарювання, здійснення необхідних заходів щодо анулювання неефективних нормативно-правових актів» за 9 місяців 2023 року Департаментом адміністративних послуг та споживчого ринку Харківської міської ради (далі – Департамент) розроблено План-графік виконання заходів з відстеження результативності регуляторних актів виконавчими органами Харківської міської ради на 2023 рік. Проаналізовано 11 звітів з відстеження результативності регуляторних актів, які оприлюднені у ЗМІ згідно з вимогами Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

З метою інформаційно-консультаційної підтримки підприємців під час повномасштабної війни продовжувалась робота щодо подальшого

удосконалення вебсайту «Підприємництво та споживчий ринок міста Харкова». Ресурс постійно оновлюється та наповнюється новими інформаційними масивами. Це потужний інформаційний канал, який дає змогу розповсюджувати та акумулювати корисний та актуальний контент з податкового законодавства; анонси різноманітних івентів, конференцій, вебінарів та заходів для підприємців; інформацію щодо державних кредитних та грантових програм підтримки бізнесу у період дії воєнного стану; новації законодавства, які впливають на діяльність суб'єктів господарювання.

Створена та систематично наповнюється інформацією у соціальній мережі Facebook сторінка «Підприємництво та споживчий ринок міста Харкова». Крім того, кожен бажаючий підприємець міста має можливість особисто звернутись для отримання консультації, надіславши приватне повідомлення на сторінку.

На виконання пункту 2.1.4 Програми «Проведення роботи щодо оновлення кредитних рейтингів м. Харкова», з метою оновлення кредитних рейтингів м. Харкова та його інвестиційної привабливості за шкалою Рейтингового агентства ТОВ «ІВІ-Рейтинг» підготовлена інформація щодо розвитку підприємництва у 2022 році та I півріччі 2023 року.

З метою проведення процедури щорічного моніторингу кредитного рейтингу м. Харкова міжнародним рейтинговим агентством «Moody's Investors Service» підготовлена інформація щодо розвитку підприємництва за 2021-2022 роки.

Відповідно до пункту 1.2.1 «Забезпечення аналізу та підготовки відповідних пропозицій до центральних органів влади з питань удосконалення нормативно-правової бази, яка регулює підприємницьку діяльність» 3 липня 2023 року відбулась робоча зустріч за участю Харківського міського голови Ігоря Терехова, Першого віце-прем'єр-міністра України - Міністра економіки Юлії Свириденко, представників обласної влади та бізнесу Харківської області. Під час зустрічі учасники обговорили можливості пільгового оподаткування в регіоні, перспективи будівництва нових підприємств, питання бронювання персоналу підприємств, що мають статус бюджетоутворювальних для громад, та кредитування виробництва.

Відповідно до пункту 2.2.2 «Залучення суб'єктів малого та середнього підприємництва до міжнародних ділових зустрічей, переговорів, конференцій, семінарів, форумів» 6 липня 2023 року директор Департаменту адміністративних послуг та споживчого ринку Вікторія Китайгородська взяла участь у робочій зустрічі з делегацією міста Альбукерке (США), яка відбувалась на базі Харківської торгово-промислової палати. За результатами зустрічі учасники домовилися розвивати співпрацю, обмінюватися ідеями та створити робочу групу у складі представників бізнесу та інвесторів.

19 вересня 2023 року в Києві відбувся інвестиційний форум «Kharkiv: Restart», присвячений напрацюванню шляхів сталого відновлення та розвитку Харкова.

У заході взяли участь представники бізнесу та промислових підприємств, політики, урядовці, представники місцевих органів влади та бізнес-структур.

На 4 панелі Форуму «Інвестиції в Харків: Виклики та можливості» були презентовані проекти розвитку міста Харкова. У рамках панелі відбулась

дискусія, на якій обговорювалися перспективи розробки та реалізації проєктів, направлених на розвиток промислового, наукового та культурного потенціалу міста.

Відповідно до пункту 2.3.1 «Часткова компенсація відсоткових ставок за кредитами, що надаються на реалізацію бізнес-проєктів суб'єктів малого та середнього підприємництва міста Харкова» за 9 місяців 2023 року було продовжено роботу щодо фінансової підтримки підприємців у рамках реалізації Порядку часткової компенсації з бюджету Харківської міської територіальної громади відсоткових ставок за кредитами, що надаються банківськими установами на реалізацію бізнес-проєктів суб'єктів малого та середнього підприємництва міста Харкова, затвердженого рішенням 6 сесії Харківської міської ради 8 скликання від 14.07.2021 № 176/21.

Часткова компенсація суб'єкту підприємництва може здійснюватися разом з державною підтримкою, яка надається відповідно до Урядової програми «Доступні кредити 5-7-9%».

Отримати часткову компенсацію підприємці можуть звернувшись до АТ «Ощадбанк», ПАТ «БАНК ВОСТОК» та АТ «Комерційний Індустріальний Банк», з якими Департаментом укладено договори про взаємодію.

Протягом 9 місяців 2023 року було продовжено часткову компенсацію відсоткової ставки за кредитом, наданим ПАТ «БАНК ВОСТОК» у 2021 році.

Відповідно до пункту 1.2.3 Програми «Організація і проведення семінарів, круглих столів з питань взаємодії суб'єктів малого бізнесу з фіскальними органами, проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи серед платників податків щодо висвітлення питань системи адміністрування податків» 14 лютого 2023 року представники Департаменту, бізнес-спільноти та громадських організацій міста Харкова взяли участь у онлайн семінарі «Новації 2023 року для підприємців». Під час заходу представниками Головного управління ДПС у Харківській області висвітлювалися важливі питання щодо оподаткування діяльності українських підприємців та новацій в оподаткуванні у 2023 році.

Відповідно до пункту 3.1.1 Програми «Проведення навчальних семінарів, зустрічей, майстер-класів та круглих столів з представниками органів влади, громадських об'єднань, підприємців та студентами щодо актуальних питань ведення підприємницької діяльності і відповідних змін у законодавстві» представники Департаменту, бізнес-спільноти та громадських організацій міста Харкова взяли участь:

- 17 січня 2023 року у онлайн конференції на тему: «Переробна промисловість: інструменти та можливості для громад». Захід організовано Академією Київського міжнародного економічного форуму (Академія КМЕФ) спільно з Асоціацією міст України та Центром розвитку ринкової економіки (CMD-Ukraine). Також до заходу приєдналися учасники від інших територіальних громад України;

- 07 лютого 2023 року у онлайн конференції «Фіксація, оцінка та компенсація збитків бізнесу у військовий час». Захід проводився у рамках проєкту «Підтримка приватного сектору у відновленні логістики та торгівлі на деокупованих і прифронтових територіях Харківської області» за підтримки Центру міжнародного приватного підприємництва (CIPE);

- 09 березня 2023 року у вебінарі «Доступ малого та середнього бізнесу до фінансування під час війни». Під час вебінару були представлені діючі кредитні програми підтримки бізнесу від банків. Захід проводився в рамках програми технічної допомоги у сфері мікрофінансування в країнах Східного сусідства (ENTAFI), яка фінансується Європейським союзом. Мета програми – підтримка мікро, малого та середнього бізнесу в питаннях розвитку фінансової грамотності, управлінського потенціалу та підприємницьких навичок;

- 10 березня 2023 року у публічній дискусії «Потенціал укладання угоди про вільну торгівлю з Індонезією». Захід проводився Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій (ІЕД) за підтримки Програми USAID «Конкурентоспроможна економіка України»;

- 20 березня 2023 року у публічній дискусії «Торговельна політика України як країни-кандидата в члени ЄС: відносини з рештою світу». Мета заходу – поширити результати порівняльного аналізу структури торговельних преференцій ЄС та України щодо третіх країн та оцінки потенційних можливостей та наслідків змін для торгівлі України та її торговельної політики у період підготовки до членства в ЄС. Захід проводився Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій (ІЕД) за підтримки Програми USAID «Конкурентоспроможна економіка України».

- 13 квітня 2023 року у круглому столі «Підтримка приватного сектору у відновленні логістики та торгівлі на деокупованих і прифронтових територіях Харківської області». В ході заходу обговорені ключові проблеми відновлення економіки регіону, шляхи та інструменти для її відновлення. Організатором заходу виступила ГО «Асоціація приватних роботодавців». Захід проводився за підтримки Центру міжнародного приватного підприємництва (CIRE).

- 09 травня 2023 року у коуч-сесії «Ефективна взаємодія МСБ з банками в умовах війни та цифрової трансформації». На коуч-сесії були розглянуті практичні питання взаємодії малого та середнього бізнесу з банками в сучасних умовах. Захід проводився в рамках програми технічної допомоги у сфері мікрофінансування в країнах Східного сусідства (ENTAFI), яка фінансується Європейським союзом;

- 25 травня 2023 року у вебінарі «Інтеграція релокованого бізнесу в життя громади». Під час вебінару були обговорені успішні приклади інтеграції релокованих підприємств в громадах та актуальні програми для бізнесу.

Захід організовано Всеукраїнською асоціацією органів місцевого самоврядування «Асоціація об'єднаних територіальних громад» на базі Платформи «Економіка та інвестиції» за підтримки Програми USAID «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність» (DOBRE). У заході взяли участь представники інших територіальних громад України;

- 05 червня 2023 року участь у зустрічі керівництва Харківської міської ради з представниками Держпродспоживслужби в Харківській області щодо взаємодії та співпраці з питань захисту прав споживачів, безпеки та окремих показників якості харчових продуктів, дотримання законодавства про державну мову та інше. За результатами проведеної зустрічі учасники домовились і в подальшому продовжувати співпрацю в цих та інших напрямках діяльності;

- 08 червня 2023 року у ознайомчій зустрічі представників Департаментів Харківської міської ради з командою проєкту «Розвиток малих та середніх підприємств: Економічна інтеграція внутрішньо переміщених осіб та відновлення бізнесу», який втілюється Міжнародною організацією з міграції (МОМ) та фінансується Федеральним міністерством економічного співробітництва та розвитку Німеччини (BMZ) через Банк розвитку KfW. Під час заходу представниками проєкту було презентовано можливості грантової програми Міжнародної організації з міграції (МОМ) для мікро- і малого бізнесу;

- 21 червня 2023 року у форумі щодо відновлення економіки регіону «Регіональний форум економічного відновлення та розвитку. Шлях до перемоги». Серед цілей форуму – залучення уваги до проблем економічного відновлення регіону, ініціювання програм відновлення економіки місцевих громад, стимулювання залучення інвестицій, покращення регіонального бізнес-клімату, створення робочих місць та підвищення життєвого рівня населення області. В заході взяли участь керівництво Харківської обласної ради, Харківської обласної військової адміністрації, представники комунальних установ міської ради, бізнес-асоціацій, союзів та об'єднань, представники донорів та інші члени екосистеми ММСП. Ініціатором заходу виступила ГО «Асоціація приватних роботодавців». Захід проводився в рамках швейцарсько-українського проєкту «Зміцнення членських бізнес-об'єднань ММСП в Україні (II фаза)», що реалізується Програмою розвитку ООН в Україні (ПРООН) спільно з Міністерством економіки України та за підтримки уряду Швейцарії;

- 22 червня 2023 року у засіданні Міжміської робочої групи на тему: «Платформа Міжміської робочої групи, як інструмент ефективної комунікації між владою та бізнесом, спрямованої на покращення бізнес-клімату громади». Захід організовано Electronic Republic. Technology NGO у рамках Програми покращення Індексу конкурентоспроможності міст за підтримки Програми USAID «Конкурентоспроможна економіка України». Також до заходу приєдналися учасники від інших територіальних громад України;

- 27 червня 2023 року участь у засіданні Комісії з питань вирішення надання допомоги на здобуття економічної самостійності малозабезпеченої сім'ї, яке відбулося у Харківській філії Харківського обласного центру зайнятості. За підсумками засідання комісії було прийнято позитивні рішення про надання допомоги на здобуття економічної самостійності малозабезпеченої сім'ї.

- 11 липня 2023 року в онлайн-зустрічі: «Державна регуляторна служба у взаємодії з бізнесом у період воєнного стану». Під час заходу було розглянуто роботу Державної регуляторної служби в сфері дерегуляції під час воєнного періоду, а також практичні аспекти для покращення бізнес-клімату. Зустріч відбулась за ініціативи Міжміської робочої групи (МРГ) з покращення бізнес-клімату, що впроваджується ГО «Електронна республіка» за підтримки Програми USAID «Конкурентоспроможна економіка України».

- 26 липня 2023 року в онлайн-зустрічі: «Як отримати грант? Основні акценти при роботі з заповненням грантових заявок». Організатором заходу виступила Міжміська робоча група (МРГ) з покращення бізнес-клімату, що впроваджується ГО «Електронна республіка» за підтримки Програми USAID

«Конкурентоспроможна економіка України». Під час зустрічі були розглянуті особливості пошуку грантових конкурсів, адаптації ідеї під пріоритети грантової програми, нюанси розробки грантових пропозицій.

- 15 серпня 2023 року в онлайн-засіданні Міжміської робочої групи з покращення місцевого бізнес-клімату, що впроваджується ГО «Електронна Республіка» за підтримки Програми USAID «Конкурентоспроможна економіка України» на тему: «Можливості для бізнесу та державні програми». Під час заходу обговорювалися механізми підтримки бізнесу на регіональному та місцевому рівні, можливості та кращі практики.

- 14 вересня 2023 року в інформаційній онлайн-сесії щодо можливостей конкурсу грантів в межах проєкту «Power Up!» від Фонду Східна Європа. Під час заходу були розглянуті деталі зазначеного грантового конкурсу та надані відповіді на окремі питання від учасників заходу.

- 14 вересня 2023 року в онлайн-засіданні Міжміської робочої групи з покращення місцевого бізнес-клімату, що впроваджується ГО «Електронна Республіка» за підтримки Програми USAID «Конкурентоспроможна економіка України» на тему: «Доступ до майна різних форм власності, як один з інструментів сприяння покращення бізнес-середовища». Під час заходу були розглянуті основні механізми та інструменти використання державного майна для розвитку бізнесу. Учасники ознайомились з електронним ресурсом, на якому можна знайти інформацію про об'єкти оренди державної власності.

На покращення підприємницького середовища в місті, впровадження шляхів та механізмів удосконалення процедури видачі документів дозвільного характеру, отримання яких надає суб'єкту господарювання право на здійснення господарської діяльності або певних видів господарської діяльності, спрямована робота Центру надання адміністративних послуг м. Харкова та його територіальних підрозділів (пункти 4.1.2-4.1.6 Програми).

За 9 місяців 2023 року до Центру надання адміністративних послуг міста Харкова та його територіальних підрозділів з питань отримання документів дозвільного характеру зафіксовано 22 565 звернень суб'єктів підприємницької діяльності. В тому числі, надано 7 778 документів дозвільного характеру, що в 3,1 рази більше ніж за 9 місяців 2022 року. Кількість зареєстрованих декларацій склала 201 од., що становить 51,5 % до зареєстрованих декларацій за аналогічний період 2022 року.

Крім того, до Центру зафіксовано 18 726 звернення з питань реєстрації бізнесу, що становить 4,8 % від загальної кількості звернень до ЦНАП м. Харкова та його територіальних підрозділів. З них 12 082 звернення від фізичних осіб – підприємців, 3 964 звернення від юридичних осіб, 2 668 звернень щодо отримання витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, а також 12 звернень стосовно реєстраційних дій громадських формувань.

Найбільшу питому вагу із загальної кількості звернень в сфері реєстрації бізнесу займають звернення до:

- ЦНАП м. Харкова у сфері нерухомості – 5274 звернення (28,2%);
- ЦНАП м. Харкова (Гімназійна набережна) – 2673 звернення (14,3%);

- Регіонального центру послуг – 2752 звернення (14,7%).

За напрямками звернень в сфері реєстрації бізнесу варто виділити:

- з питань реєстрації припинення підприємницької діяльності за власним рішенням – 7 608 звернення (40,6%);
- з питань державної реєстрації змін до відомостей про юридичну особу – 2 893 звернення (15,4%);
- з питань державної реєстрації фізичних осіб підприємцями – 2 697 звернень (14,4%);
- з питань видачі витягу – 2 668 звернень (14,2%);
- з питань реєстрації змін до відомостей про фізичну особу – підприємця – 1 684 звернення (9,0%);
- з питань державної реєстрації юридичної особи (крім громадських формувань) – 421 звернення (2,2%).

За даними Головного управління ДПС у Харківській області станом на 01.10.2023 кількість фізичних осіб - підприємців по місту Харкову склала 118 664 особи, тоді як на початок року їх кількість становила 119 743 особи.

Протягом січня-вересня 2023 року припинили діяльність 11 475 фізичних осіб - підприємців. Перемістили бізнес з Харкова та змінили свою юридичну адресу на іншу область або територіальну громаду протягом січня-вересня 2023 року 519 фізичних осіб - підприємців. Але незважаючи на це, українські економіка та бізнес поступово оговтуються після шокового стану та майже повної зупинки у перші дні ворожого нападу – переходять на воєнні рейки, шукають нові можливості для розвитку в екстремальних умовах.

Так, за даними Головного управління ДПС у Харківській області протягом січня-вересня 2023 року виявили бажання розпочати власну справу та офіційно зареєстрували свій бізнес 10 544 фізичні особи - підприємці. Змінили податкову адресу на місто Харків протягом 2023 року 727 фізичних осіб-підприємців.

На жаль, привести показники щодо діяльності підприємств юридичних осіб за 9 місяців 2023 року немає можливості у зв'язку з тим, що у період дії воєнного стану або стану війни, а також протягом трьох місяців після його завершення органи державної статистики призупиняють оприлюднення статистичної інформації, окремої інформації за періоди 2022–2023 років, а також за 2021 рік і попередні періоди відповідно до Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни».

Разом з тим, статистика щодо діяльності фізичних осіб-підприємців показує, що українці навіть в умовах війни та значної невизначеності готові брати відповідальність як за свої, так долі і тих, для кого створюють нові робочі місця. І тут чи не на перше місце виходить підтримка цій активній частині суспільства як на державному, так і на місцевому рівні.

Розв'язання проблем підприємців потребує комплексного підходу, скоординованої діяльності представників бізнесу та місцевої влади.

Активізація бізнес-діяльності – ключовий фактор посилення економічної стійкості нашого міста та держави.

Тільки спільними зусиллями міської ради, підприємців, громадських організацій можливо відновити все, що зруйнував ворог і знайти нові можливості для подальшого розвитку підприємництва та запуску економічних процесів в місті.

Розділ III «Промисловість».

Харківщина – один з найбільш індустріально розвинених регіонів України. Промисловий потенціал міста Харкова складається з підприємств практично всіх галузей. Провідна роль належить машинобудівній, електроенергетичній, паливній, хімічній, харчовій галузям промисловості. Продукція харківських підприємств відома в Україні і за її межами. Це – турбіни і трактори, генератори для атомних електростанцій, літаки, танки, металообробні верстати та інше.

Повномасштабна війна російської федерації проти України значно вплинула на економіку міста та спричинила кризу. Насамперед постраждала промисловість через часткову, та в деяких випадках, повну зупинку підприємств внаслідок активних бойових дій.

Так, через збройну агресію з боку рф суттєвих пошкоджень зазнали практично всі промислові підприємства нашого міста. Однак, незважаючи на обставини, низка промислових підприємств Харкова продовжують роботу і виконують як військові замовлення, так і замовлення з метою забезпечення базових потреб населення: це продукти харчування, ліки, пальне та інші важливі товари. Вони активно шукають нові можливості для розвитку в екстремальних умовах.

За інформацією Головного управління статистики у Харківській області, у період дії воєнного стану або стану війни, а також протягом трьох місяців після його завершення органи державної статистики призупиняють оприлюднення статистичної інформації, окремої інформації за періоди 2022–2023 років, а також за 2021 рік і попередні періоди відповідно до Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни». У зв'язку з цим, привести показники розвитку промисловості немає можливості.

Розділ IV «Споживчий ринок товарів та послуг».

Споживчий ринок є однією із найбільш розвинених галузей економіки, невід'ємною частиною усього міського господарства. Розвиток сфери споживчого ринку формується, як частина загальної програми комплексного соціально-економічного розвитку міста Харкова.

Споживчий ринок продовжує суттєво впливати на підтримку загальноекономічної динаміки на певному рівні. У відповідь на споживчі переваги та зростаючі вимоги споживачів до асортименту, якості та доступності наданої продукції та послуг, збільшується доля сучасних форм торгівлі та обслуговування населення, підвищується рівень конкурентоспроможності, що сприяє розвитку товарообігу та послуг населенню.

В усі часи сфера споживчого ринку була однією з найбільш рентабельних, перспективних та інвестиційно-привабливих галузей економіки, процес торгівлі завжди більшою чи меншою мірою впливав на громадське життя.

Торгівля є однією з найбільших галузей економіки країни, як по кількості зайнятих в ній людей, так і за обсягом діяльності та вкладу до загального економічного розвитку.

Введення воєнного стану в Україні та активні бойові дії на території Харкова значною мірою вплинули на обсяги роздрібного товарообігу міста за 2023 рік.

Споживчий ринок міста Харкова поступово відновлюється після різкого падіння у перші місяці військової агресії російської федерації проти України. Зростання товарообігу відбувається, як за рахунок збільшення пропозицій торгових мереж та малого бізнесу, так і за рахунок активного зростання кількості торговельної мережі.

Очікується, що роздрібний товарообіг підприємств (юридичних осіб) м. Харкова, основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, за 9 місяців 2023 року складе 34,2 млрд грн. Зростання роздрібного товарообігу до аналогічного періоду 2022 року (у фактичних цінах) очікується – 30,5%. Реалізація товарів на одного мешканця – 29739 грн.

При цьому, пред'явлений попит населення у звітному періоді був повністю забезпечений пропозиціями основних видів споживчих товарів і послуг (згідно з листом Головного управління статистики в Харківській області від 26.12.2022 №07-43/562-22 уточнення даних щодо роздрібного товарообороту підприємств (юридичних осіб) м. Харкова, основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, відсутнє, в зв'язку з тим, що такі дані не передбачені планом державних статистичних спостережень або окремим рішенням КМУ, а також методологічними положеннями з проведення державних статистичних спостережень).

У воєнний час торгівля є однією з ключових галузей, яка забезпечує цивільних та військових продуктами харчування, ліками, засобами зв'язку, товарами першої необхідності, пальним тощо.

В надзвичайних умовах, які постали перед всіма сферами економіки, життєдіяльності міста Харкова і стали справжнім викликом для харків'ян починаючи з 24 лютого 2022 року, підприємства, керівники, працівники сфери споживчого ринку Харківської міської територіальної громади продемонстрували надзвичайно потужний потенціал та непохитну рішучість у виконанні всіх профільних завдань і максимальному забезпеченні мешканців Харкова життєво необхідними товарами, продуктами, їжею, послугами, ліками в умовах дії воєнного стану в Україні, при активних бойових діях на території міста та в Україні в цілому.

З початку активних бойових дій на території міста Харкова об'єкти підприємств торгівлі, ресторанного господарства, аптек, АЗГС, об'єкти побутового обслуговування населення, ринки та торговельні майданчики, їх складські та виробничі приміщення зазнали значних пошкоджень та руйнувань.

Попри це, підприємства торгівлі, заклади ресторанного господарства, ринки та торговельні майданчики, об'єкти побутового обслуговування населення, автозаправні станції продовжують відновлюють свою роботу, деякі частково, але працюють, деякі повністю відновили роботу своїх підприємств.

Станом на 01.10.2023 р. населення міста Харкова обслуговують:
–підприємства торгівлі - 3091 од (01.07.2023 - 2997 од.);

–підприємства ресторанного господарства - 1552 од (01.07.2023 - 1521 од);
–підприємства побутового обслуговування населення – 1070 од (01.07.2023 - 1058 од);

–ринки і торговельні майданчики – 48 од., в тому числі 40 - змішаних, 1 - продовольчий, 7 – непродовольчих (01.07.2023 - 47 од).

З початку 2023 року у місті розпочали роботу ще 6 супермаркетів «ОРТІ маркет» (всього відкрилось після початку повномасштабної війни 10 супермаркетів), в яких можна придбати як продукти харчування, засоби гігієни у роздріб, так і кулінарні вироби власного виробництва, випічні вироби.

За 9 місяців 2023 р. зареєстровано 26 нових стаціонарних підприємств ресторанного господарства на 602 посадочних місця, у тому числі: ресторанів – 2, кафе – 15, барів – 1, буфетів – 1, кав'ярень – 3, піцерій – 1, кафетеріїв – 2, пекарень – 1.

У місті функціонують 14 гіпермаркетів, 209 супермаркетів, 39 торгових центрів, в яких наявний широкий асортимент товарів, побутової техніки, будматеріалів, різноманітний спектр послуг.

Продовжує відновлюватися, відбудовувати свої пошкоджені будівлі та розширяти обсяги продажу торгіві мережі магазинів великих форматів. На території міста Харкова такі українські торгіві мережі здійснюють роздрібну торгівлю продуктами харчування, змішаними товарами: «АТБ», «СІЛЬПО», «Ритейл Груп» (Велмарт), «Таврія В», «МЕТРО» (73 торговельних об'єктів); непродовольчою групою товарів, засобами гігієни, побутовою та комп'ютерною технікою, товарами для оселі, будівельними матеріалами: «EVA», «PROSTOR», «СОМFY», «Епіцентр», «Ельдорадо», «АЛЮ», «Фокстрот» (120 торговельних об'єктів).

Поновлюють свою роботу та розвиваються харківські торгіві мережі: «РОСТ», «КЛАС», «ВОСТОПГ», «Десяточка», «Чудо-маркет», «Баскет», «Посад», «Арбуз», «Борисфен», «ХАЗАР», «Мак Маркет», «ОРТІ маркет», «Маркет+» та інші, кількість яких складає понад 350 закладів.

Продовжують активно відкриватися та відновлюють свою роботу об'єкти роздрібною торгівлі в спальних районах, що є зручним для придбання продуктів харчування, товарів і скорочення часу покупок мешканцям міста: «Салтівський м'ясокомбінат», «Новожанівський м'ясокомбінат», «Роганський м'ясокомбінат», «Рибне ремесло», «Харківська бісквітна фабрика», «АГРОМОЛ», «Кулиничі», «СВІЖИНА», «М'ЯСО ТУТ», «Галя балувана» та інші (понад 650 об'єктів).

Працюють знайомі для харків'ян мережі «КИСЕТ», «АТТИКА», «ПИВО БАНК», «ТАНДЕМ ПЛЮС» та інші (близько 600 об'єктів).

Розширюють свої мережі та збільшують асортимент товарів мінімаркети товарів для дому «ТМ АВРОРА», «ЧЕРВОНИЙ МАРКЕТ», «Smilemarket», магазини товарів, що були у вжитку «Smartstore», магазини мобільних аксесуарів та зв'язку "GadgiK" та інші (167 торгових об'єктів). До прикладу під час війни відкрилося 12 нових мінімаркетів «ТМ АВРОРА».

Відновлюють свою роботу і магазини дитячих товарів. На сьогоднішній день в Харкові працюють магазини «Антошка», «Volshebniки», «Мамин дім», «MYplay», «Karapuzov», «Na-Na», «Чудо-острів» та інші.

З метою підтримки малого підприємництва та місцевих товаровиробників, зокрема місцевих сільгоспвиробників, забезпечено організацію проведення сезонного ярмарку за адресою: вул. Олега Громадського (поблизу БК ХЕМЗ») з 18.07.2023 по 30.11.2023.

У третьому кварталі 2023 року 7 підприємств ресторанного господарства міста продовжували безкоштовно готувати їжу, пекти хліб для воїнів Збройних Сил України, лікарів, літніх людей та всіх, хто цього потребує, а саме: «Навруз», «Небо» (2 заклади), «Надія», «Пробка», «Шоті-Парк», «Вечірні зорі» та займатися волонтерством.

Продовжується поступове відновлення роботи та відкриття підприємств побуту. На разі спостерігається позитивна тенденція до відкриття даних підприємств у всіх районах міста.

Деякі підприємства не призупиняли свою роботу і у найбільш небезпечні та гострі для міста часи. Наприклад хімчистка-пральня «Італійська хімчистка» не зупиняла свою роботу та надавала послуги, у тому числі, і на умовах благодійності. Деякі перукарні, які розміщувались у підвальних приміщеннях також продовжували обслуговувати мешканців міста: салон «Клімб», салон «Кристина», салон «Пролісок» та інші.

Війна внесла свої корективи і у роботу таких підприємств, як станції технічного обслуговування автомобілів, автомийки, пункти шиномонтажів.

Це підприємства, на яких більшою частиною працюють чоловіки, і нестача кадрів спостерігається у зв'язку з призовом до лав ЗСУ. Так, мережа шиномонтажів «VIANOR», відновила роботу п'яти пунктів та не має змоги відкрити інші об'єкти саме за відсутності фахівців.

Багато підприємств, які надають послуги з миття автомобілів не тільки враховують сучасні тенденції економії часу, але і вимушені перекваліфікувати свої підприємства у автомийки самообслуговування саме за тією ж причиною.

Поступово відновлюють свою роботу і об'єкти побуту (перукарні, автомийки, ремонті автомайстерні, пункти шиномонтажів), які знаходяться у найбільш зруйнованій частині міста на Північній Салтівці.

На разі керівники підприємств прикладають багато зусиль для відновлення роботи пошкоджених підприємств. Так, поновив свою роботу банний комплекс «Медуза» в Індустріальному районі, який зазнав значних пошкоджень та вже відновив приміщення на 80%.

В 3 кварталі 2023 р. на території міста почала роботу мережа міні-пралень. Дані об'єкти складаються з прийомного пункту одягу та виробництва, які розташовані в одному приміщенні. На даний час така мережа нараховує п'ять міні-пралень, які розташовані у Слобідському, Основ'янському, Індустріальному та Немишлянському районах міста.

Слід зазначити, що серед відкритих підприємств побуту доля підприємств, які надають соціально-побутові види послуг (перукарні, ремонті майстерні, хімчистки, автомайстерні) складає понад 68%.

Спостерігається відкриття і невеликих об'єктів побуту таких, як майстерні з ремонту одягу, манікюрні салони, пункти прийому хімчисток у приміщеннях торговельних центрів міста.

Збільшення кількості працюючих підприємств сфери побуту свідчить про зростання попиту населення на послуги, а це говорить про те, що все більше людей повертаються до рідного міста.

Продовжується поступове відновлення та часткова відбудова зруйнованих територій ринків та торговельних майданчиків міста. З початку активних бойових дій у місті Харкові зруйновано (пошкоджено або частково пошкоджено) 20 ринків (торговельних майданчиків), з них почали працювати 18 підприємств.

Керівниками діючих ринків (торговельних майданчиків), на постійній основі здійснюються заходи щодо розвитку та відновлення матеріально-технічної бази та дотримання територій ринків у належному санітарно-технічному стані, а саме:

- комплексне прибирання території всіх ринків та торговельних майданчиків у літній період та підготовка до роботи у осінньо-зимовий період;
- ремонт асфальтового покриття, критих корпусів, торгових місць та об'єктів дрібно-роздрібної торгівлі;
- оновлення (відновлення) фасадів магазинів, підприємств ресторанного господарства та побутового обслуговування, які були пошкоджені;
- благоустрій прилеглої території, тощо.

Для здійснення комплексного прибирання територій ринків (торговельних майданчиків) керівниками введено штатні одиниці дворників та прибиральників, укладено договори щодо вивозу твердих побутових відходів та сміття з підприємствами, що надають ці послуги.

У відповідності до Правил благоустрою території м. Харкова проводиться роз'яснювальна робота з керівниками підприємств сфери споживчого ринку з питань належного санітарного утримання прилеглої до об'єктів території. Керівники підприємств торгівлі, ресторанного господарства та сфери побуту вживають заходи щодо прибирання прилеглої до закладів території, очищення та миття фасадів та вікон від бруду та пилу тощо.

Департаментом адміністративних послуг та споживчого ринку Харківської міської ради продовжується відповідна робота з підприємствами сфери споживчого ринку міста Харкова щодо придбання та оснащення належних їм приміщень автономними пристроями енергоживлення, генераторами, джерелами автономного резервного живлення та іншим обладнанням для забезпечення їх безперебійної роботи під час відключення електроенергії.

Так, станом на 01.10.2023 внесено до інтерактивної карти міста актуальні дані по об'єктах споживчого ринку, які працюють на власних автономних пристроях енергоживлення під час відключення електричної енергії в мережі: 974 продовольчих магазинів; 152 непродовольчих магазинів; 310 аптек; 35 зоомагазинів; 16 ветеринарних клінік; 128 АГЗС; 48 ринків (торговельних майданчиків).

Головною проблемою розвитку споживчого ринку на сьогодні є продовження бойових дій в Україні, часткове пошкодження та/або руйнування торговельних об'єктів, закладів ресторанного господарства, підприємств побутового обслуговування населення, виробничих приміщень, міграція

населення, низька платоспроможність мешканців міста, збільшення комунальних платежів, розмірів орендної плати.

Заклади ресторанного господарства, які зуміли відкритися та ведуть профільну діяльність, усі без винятку зіштовхнулися з ідентичними проблемами:

- 1) дефіцит персоналу через міграцію або мобілізацію;
- 2) зменшення виручки через скорочення кількості відвідувачів;
- 3) комунальні платежі, підвищення орендної плати;
- 4) подорожчання або недоступність деяких продуктів та відповідно – скорочення позицій у меню. Найбільш уразливі позиції – це дорогі в закупівлі риба, морепродукти, екзотичні фрукти, а також специфічні приправи, зокрема для азійських кухонь, логістика яких суттєво ускладнена;

- 5) неактуальність низки форматів – корпоративних вечірок, днів народження, дитячих свят, дівич-вечорів; обвал попиту на послуги кейтерингу;

- б) скорочення часу роботи ресторанів через комендантську годину, що вдарило по найприбутковішій складовій ресторанного бізнесу – вечерям;

Напередодні осінньо-зимового періоду виникає також ризик перебоїв постачання електроенергії, газу, централізованого водопостачання внаслідок ударів рф по енергетичній інфраструктурі. З метою мінімізації таких ризиків суб'єкти господарювання обладнують заклади генераторами та іншими джерелами автономного живлення за рахунок власних коштів підприємств. На сьогоднішній день 58 закладів ресторанного господарства обладнанні генераторами.

Однією з основних причин не відновлення роботи підприємств побутового обслуговування населення є відсутність фахівців різних напрямків.

Якщо розглядати підприємства, пов'язані з індустрією краси, то багато спеціалістів таких як перукарі, майстри нігтьового сервісу, масажисти, візажисти, косметологи, а також і керівники підприємств, досі перебувають за кордоном або у західних областях країни.

На таких підприємствах як станції технічного обслуговування автомобілів, автомийки, автосервіси, в яких працюють здебільше чоловіки, також спостерігається нестача кадрів у зв'язку з призовом до лав ЗСУ.

Деякі підприємства вважають за недоцільне поки відновлювати роботу у зв'язку з відсутністю належного попиту населення на послуги та вважають відкриття об'єкту економічно не вигідним у нинішніх умовах.

На рішення про не відкриття, а також на не стабільну роботу підприємств впливають також перебої в постачанні електричної енергії, водопостачанні та опаленні у приміщеннях.

Основними факторами для повного відновлення роботи підприємств надання побутових послуг населенню є безпечне перебування персоналу та відвідувачів не тільки у приміщеннях підприємств, але й загалом на території міста, повернення спеціалістів галузі до міста, стабілізація ситуації з постачанням електроенергії, збільшення платоспроможності та витрат населення на придбання послуг побутового характеру.

Наразі, суб'єкти підприємницької діяльності у сфері споживчого ринку відновлюють свої об'єкти, виробничі та складські приміщення за рахунок власних коштів.

Попри всі перешкоди та виклики часу, сфера торгівлі працює, розвивається, підприємці міста Харкова знаходять нових постачальників в інших регіонах України, налагоджують поставки товарів, відпрацьовують нову логістику доставки всього необхідного для продажу та виробництва, внаслідок чого в місті відсутній дефіцит на будь-який вид товарів та послуг.

Утримання бізнесу в умовах війни – складне і важливе завдання. Сфера гостинності, як один із найперспективніших напрямів розвитку та відбудови національної економіки повинна працювати та відновлюватися, навіть в умовах воєнного часу.

В 2023 році багато харків'ян повернулися в місто, кількість людей зросла, а відповідно, зріс попит – зросла і пропозиція. Процес відновлення діяльності закладів гостинності в м. Харкові не є швидкоплинним, проте велика частина закладів відновила роботу, а також з'явилися і нові об'єкти. В лідери відновлення діяльності входять кав'ярні, невеликі пекарні та кафе, оскільки їм потрібен невеликий потік гостей для самоокупності.

В майбутньому відновленню ресторанного бізнесу в Україні сприятиме активна інвестиційна політика, застосування інновацій та підтримка світової спільноти.

Після всіх істотних викликів, які зараз виникають у ресторанному бізнесі, існують і визначальні оптимістичні прогнози, що в подальшому чекають на галузь ресторанного господарства після Перемоги України.

Україна може стати туристичним центром, у тому числі в сенсі гастрономічного туризму. Українська кухня за рахунок інтересу до України – вже стає популярною в усьому світі. В Україну зайдуть іноземні інвестори – найбільші ресторанні компанії. Українці, які повернуться з-за кордону і там працювали, привезуть із собою нові навички і знання. Українські ресторани – точно потраплять в поле зору міжнародних ресторанних рейтингів. З'являться нові економічні можливості від дії угоди про асоційоване членство в ЄС. Україна отримує інвестиції на відновлення, в тому числі і для сфери гостинності.

Комунальні підприємства, функціонально підпорядковані Департаменту.

Відповідно до рішення I сесії Харківської міської ради 8 скликання від 09.12.2020 № 8/20 «Про закріплення комунальних унітарних підприємств» (із змінами та доповненнями, внесеними згідно з рішенням Харківської міської ради 2 сесії 8 скликання від 30.12.2020 № 21/20, 14 сесії Харківської міської ради 8 скликання від 25.01.2023 № 329/23) Департаменту адміністративних послуг і споживчого ринку станом на 01.10.2023 функціонально підпорядковані 4 комунальних підприємства: КП «ЮНА», КП «Сігма» ХМР, КП «Підземне місто», КП «Міський торговий ринок».

Рішенням 14 сесії Харківської міської ради 8 скликання від 25.01.2023 №329/23 «Про перейменування комунальних підприємств» КП «Баст» перейменовано в КП «Муніципальна сервісна компанія» та передано у функціональне підпорядкування Департаменту розвитку муніципального менеджменту Харківської міської ради з 25.01.2023.

Фактичні результати виконання поставлених завдань за 9 місяців 2023 року:

З метою ефективного забезпечення життєдіяльності м. Харкова, повнішого задоволення потреб харків'ян і гостей міста, фінансовими планами комунальних підприємств, відповідно до їх видів діяльності, заплановані до реалізації за 9 місяців 2023 року і виконані наступні проекти та заходи:

КП «ЮНА» з початку введення воєнного стану в Україні не зупинило свою діяльність.

Основним видом діяльності комунального підприємства є надання послуг з прокату та обслуговуванню мобільних туалетних кабін (МТК) шляхом розміщення їх в місцях загального користування, на будівельних майданчиках та інше для забезпечення належного санітарно-епідеміологічного стану в м. Харкові у відповідності до Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».

Підприємство вживає заходи в межах чинного законодавства задля виконання основних показників фінансового плану та отримання прибутку. Очікується, що за 9 місяців 2023 року чистий прибуток підприємства складе 11,3 тис. грн.

На протязі 9 місяців 2023 року комунальне підприємство здійснювало заходи, які позитивно відобразилися на житті територіальної громади та поліпшили санітарний стан міста. Для потреб ЗСУ, Сил ТрО ЗСУ, ДСНС, військового шпиталю було безоплатно передано 22 мобільні туалетні кабінки. Для потреб харків'ян підприємство встановило на безоплатній основі мобільні туалетні кабінки біля «Пунктів незламності» у кількості 53 од.

У зв'язку з військовим станом підприємство не мало можливості придбати нові мобільні туалетні кабінки.

Проблемним питанням підприємства є мала кількість замовлень на надання послуг з прокату та обслуговування мобільних туалетних кабін шляхом розміщення їх у м. Харкові та області на договірній основі, що в попередні роки складало до 70% загального обсягу доходів підприємства. У теперішній час багато підприємств, з якими працювало комунальне підприємство, в зв'язку з воєнними діями, вимушено призупинили свою діяльність. Підприємство вживає заходів щодо пошуку нових замовників.

КП «Підземне місто».

З початку введення воєнного стану в Україні підземні підвуличні пішохідні переходи біля станцій метро у м. Харкові використовувались, як укриття для мешканців міста від постійних обстрілів з боку військ російської федерації. Тому, підприємці, які орендували комерційну нерухомість у підземних підвуличних пішохідних переходах, не здійснювали підприємницьку діяльність та оренду платили не сплачували.

В той же час підприємство обслуговувало мешканців міста, які використовували станції метрополітену, як укриття. Станції метрополітену освітлювались, прибирались, проводилось технічне обслуговування ескалаторів виконувались інші зобов'язання підприємства. Тому підприємство не отримувало прибутку. Загальна сума заборгованості комунального підприємства перед кредиторами склала 8,1 млн. грн.

25.05.2022 виконавчим комітетом Харківської міської ради прийнято рішення № 156 «Про передачу майна в господарське відання», відповідно до

якого у підприємства вилучено з господарського відання нерухоме майно, а саме підземні підвуличні пішохідні переходи, та передано до КП «Харківський метрополітен» та КПСПРБА «Шляхрембуд».

Згідно з установчими документами джерелом доходів Підприємства є його власні кошти, ті, які підприємство отримувало від передачі в оренду комерційної нерухомості, розташованої у підземних підвуличних пішохідних переходах біля станцій метро м. Харкова. Інших джерел фінансування підприємство не має, тобто у підприємства з 01.06.2022 відсутнє джерело доходів.

На протязі 9 місяців 2023 року підприємство вживало заходів щодо погашення дебіторської заборгованості колишніх орендарів, здійснювало розрахунки по існуючій кредиторській заборгованості підприємства, закриття виконаних договорів, взаємодіяло з КП «Харківський метрополітен» щодо упорядкування договірної та господарчої діяльності по переданих у господарче відання об'єктах та інше.

Станом на 01.10.2023 загальна сума дебіторської заборгованості складає 7,4 млн грн (переважно це заборгованість, яка склалася за період локдауну, у зв'язку з поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS – CoV-2, у 2020 року та за січень-лютий 2022 року).

За 9 місяців 2023 року внаслідок вжитих заходів підприємство отримало від орендарів кошти у рахунок погашення дебіторської заборгованості на суму 174,7 тис грн. Отримані кошти були спрямовані на погашення заборгованості по заробітній платі перед працівниками підприємства. Виконавчою службою по виконавчим провадженням (на погашення заборгованості, сплату витрат виконавців та виконавчого збору) було стягнуто 161,5 тис грн. Стягнення дебіторської заборгованості ускладняється тим, що значна кількість боржників або призупинила свою діяльність або виїхала за кордон.

У зв'язку з тим, що на теперішній час на кошти у сумі 6 млн грн, які знаходяться на розрахунковому рахунку підприємства, накладено арешт, ускладняється робота підприємства. Підприємство не має можливості самостійно сплачувати заборгованість по заробітній платі та іншим фінансовим зобов'язанням.

Джерелом фінансування КП «Підземне місто» у звітному періоді 2023 року були бюджетні кошти і кошти від погашення дебіторської заборгованості колишніх орендарів та реалізації майна. Підприємство отримало кошти з місцевого бюджету у сумі 4328547 грн, які були використані на погашення кредиторської заборгованості з виплати заробітної плати працівникам за 2022 рік у сумі 3659476 грн та оплати праці в 2023 році та нарахування на неї у сумі 669071 грн.

КП «Сігма» ХМР.

У зв'язку з військовими діями на території м. Харкова у квітні 2022 року приміщення підприємства було неодноразово пошкоджено ворожими обстрілами (пошкоджено кабінет директора, бухгалтерії, майно та бухгалтерських документи, комп'ютер та інше).

Однак, підприємство надавало послуги з харчування хворим, у тому числі пораненим бійцям, що знаходились на стаціонарному лікуванні у лікарнях

Немишлянського району. З 1 жовтня 2022 року КП «Сіґма» ХМР припинило свою фінансово-господарську діяльність.

У звітному періоді підприємство отримало витяг з єдиного реєстру досудових розслідувань, відкрито кримінальне провадження, яке свідчить про пошкодження будівлі підприємства із невстановленого виду озброєння та снарядами невстановленого калібру.

Списано пошкоджене майно на суму 55,2 тис. грн. Приміщення підприємства площею 504,0 м² по Салтівському шосе, 266 передано в господарське відання КНП «Міська клінічна лікарня №7» ХМР.

Проводилась робота щодо відновлення пошкоджених внаслідок військових дій документів комунального підприємства.

На теперішній час підприємство знаходиться в стадії припинення господарської діяльності.

КП «Міський торговий ринок».

У звітному періоді 2023 року КП «Міський торговий ринок» продовжило вивчення можливості удосконалення проєкту будівництва багатофункціонального комплексу по пр. Льва Ландау, 182, з урахуванням вимог безпеки, обладнання багатопрофільного комплексу сховищем, що відповідає сучасним умовам, проводило маркетингові дослідження цін на будівельні роботи та цін на будівельні матеріали, вивчало ринок будівельних компаній, що залишилися працювати у м. Харкові та готові підключитися до виконання будь-яких завдань виконавчих органів місцевого самоврядування для забезпечення ефективності життєдіяльності міста та задоволення потреб харків'ян.

Комунальне підприємство отримало фінансування по програмі фінансової підтримки за КТПКВК МБ 3417610 «Сприяння розвитку малого та середнього підприємства» у розмірі 544,3 тис. грн. на виплату заробітної плати та нарахування на заробітну плату працівникам підприємства.

З метою поліпшення фінансово-господарської діяльності комунальних підприємств, отримання підприємствами максимального прибутку, поліпшення якості послуг, що надаються, виявлення ознак неплатоспроможності, Департаментом щокварталу проводиться аналіз показників фінансово-господарської діяльності комунальних підприємств.

Аналізуються виконання фінансових планів, реалізація заходів виробничого характеру, забезпечення витрат і виконання зобов'язань, включаючи зобов'язання перед бюджетом і державними цільовими фондами.

Розділ V «Регуляторна політика»

Реалізація державної регуляторної політики Харківською міською радою та її виконавчим комітетом здійснюється відповідно до вимог законодавства України, що регулює відносини у сфері господарської діяльності, сфері правового регулювання господарських і адміністративних відносин між регуляторними органами та суб'єктами господарювання, і включає в себе:

- планування діяльності з підготовки проєктів регуляторних актів;
- встановлення єдиного підходу до підготовки аналізу регуляторного впливу проєктів нормативно-правових актів, які мають регуляторний характер;

- опублікування проєктів регуляторних актів у ЗМІ з метою одержання зауважень та пропозицій від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань;
- здійснення контролю за дотриманням вимог Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» відносно проходження проєктами регуляторних актів встановленої процедури;
- здійснення заходів з відстеження результативності регуляторних актів, аналіз звітів стосовно відстеження їх результативності;
- опублікування в ЗМІ інформації щодо здійснення регуляторної діяльності;
- перегляд регуляторних актів;
- збір інформації щодо підготовки, прийняття, здійснення відстеження регуляторних актів;
- аналіз та моніторинг законодавства для здійснення регуляторної діяльності.

Рішенням Харківської міської ради від 17.11.2022 № 312/22 затверджений План діяльності з підготовки проєктів регуляторних актів Харківської міської ради на 2023 рік, у відповідності до якого, після внесення змін, планується розробити 4 регуляторних акти.

Рішенням виконавчого комітету Харківської міської ради від 21.12.2022 № 440 затверджений План діяльності з підготовки проєктів регуляторних актів виконавчого комітету Харківської міської ради на 2023 рік, відповідно до якого планується підготовка 2 регуляторних актів.

Дані щодо розробки відповідними підрозділами міської ради проєктів регуляторних актів за 9 міс. 2023 р.

Діяльність з підготовки проєктів регуляторних актів	2023 р.
Заплановано	6
Розглянуто проєктів регуляторних актів	2
Оприлюднено в офіційних засобах масової інформації проєктів регуляторних актів та аналізів регуляторного впливу до них	1
Прийнято Харківською міською радою та виконкомом Харківської міської ради регуляторних актів	0

Протягом звітнього періоду проводилась робота з відстеження результативності регуляторних актів. Розроблено План - графік виконання заходів з відстеження результативності регуляторних актів виконавчими органами Харківської міської ради на 2023 рік.

Проаналізовано 11 звітів щодо відстеження результативності регуляторних актів. Звіти щодо відстеження оприлюднені у ЗМІ.